

Pohteen järjestöyhteistyön suunnitelma 2024–2025

Sisällys

1. Johdanto	3
2. Järjestö- ja seurakuntayhteistyö Pohteen asiakirjoissa	4
3. Yhteistyön koordinointi	5
3.1. Järjestötyön koordinaattori	5
3.2. Sosiaali- ja terveystieteiden yhteistyön koordinointi	5
3.2.1. Sote-toimialueiden järjestöyhdyshenkilöt	6
3.2.2. Osallisuus-, yhdyspinta- ja hyvinvointikoordinaattorit alueellisina järjestöyhdyshenkilöinä	6
3.2.3. Sote- ja perhekeskusten järjestöyhdyshenkilöt	7
3.2.4. Yhteistyö osana jokaisen sosiaali- ja terveysalan ammattilaisen työtä	7
3.3. Pelastustoimen yhteistyön koordinointi	8
3.3.1. Palvelualueen järjestöyhdyshenkilö(t)	8
3.3.2. Vastuualueen järjestöyhdyshenkilöt	8
3.4. Yhteistyötä koordinoivien tapaamiset	8
4. Yhteistyötapaamiset	9
4.1. Hyvinvointialueen taso	9
4.1.1. Järjestöyhteistyöryhmä JYRY	9
4.1.2. Pohteen järjestöfoorumi	11
4.1.3. Järjestöesittelyt ammattilaisille	11
4.2. Toimialueen taso	11
4.2.1. Sote-toimialueiden järjestöverkostot	11
4.2.2. Pelastustoimen palvelualueen järjestötapaamiset	12
4.3. Alueellinen taso	12
4.4. Paikallinen taso	13
4.5. Turvallisemman tilan periaatteet	13
5. Järjestöjen ja seurakuntien osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuudet	14
6. Järjestöjen toimintaedellytysten tukeminen	15
6.1. Pohteen järjestöavustukset	15
6.2. Pohteen tilat järjestöjen käytössä	16
6.3. Asukkaiden ohjaaminen toimintaan ja asiantuntija-apu	16
7. Seuranta ja arviointi	17
8. Lähteet	18

1. Johdanto

Pohjois-Pohjanmaan hyvinvointialueen Pohteen järjestö- ja seurakuntayhteistyön päämääränä on asukkaiden hyvä arki ja elämä. Yhteistyön tavoitteena on tukea järjestöjen ja seurakuntien osallistumista pohjoispohjalaisien ihmisten hyvinvoinnin, terveyden ja turvallisuuden edistämiseen.

Suunnitelmassa kuvataan yhteistyötä, jota hyvinvointialue tekee järjestöjen ja seurakuntien yleishyödyllisen toiminnan kanssa. Suunnitelmassa ei käsitellä yhteistyötä, jota hyvinvointialue tekee järjestöjen tuottamien sosiaali- ja terveystalokuntien tai sopimuspalokuntien palokuntatoiminnan kanssa. Suunnitelman ulkopuolelle jää myös yhteistyö, joka liittyy seurakuntien ja joidenkin järjestöjen lakisääteisten tehtävien hoitamiseen.

Järjestöjen, seurakuntien ja kuntien edustajat ja sosiaali- ja terveysalan ammattilaiset odottavat hyvinvointialueen järjestö- ja seurakuntayhteistyöltä seuraavia asioita:

- Yhteistyötä tulee johtaa.
- Yhteistyön tulee olla suunnitelmallista, systemaattista ja koordinoitua.
- Yhteistyöllä tulee olla selkeät rakenteet ja toimintatavat.
- Yhteistyötä tekevien työntekijöiden toimenkuvien tulee olla selkeitä ja resursoinnin riittävää.
- Yhteistyöprosessit tulee määritellä selkeästi.
- Yhteistyön tulee perustua sopimuksiin.
- Järjestöjen toimintaedellytyksiä tulee tukea muun muassa tilojen ja avustusten avulla.

Pohteen toiminta on järjestöystävällistä (ks. [Järjestöystävällinen kunta ja maakunta -toimintamalli Innokylässä](#)). Pohteen järjestö- ja seurakuntayhteistyön tavoitteet ovat:

1. Avoin ja ymmärrettävä viestintä mahdollistaa osallisuuden.
2. Nimetyt henkilöt koordinoivat yhteistyötä.
3. Yhteistyörakenteet ovat selkeitä ja kokoontuvat säännöllisesti.
4. Järjestöt ja seurakunnat toteuttavat hyvinvoinnin, terveyden ja turvallisuuden edistämisen tavoitteita ja ovat kumppaneita palveluketjuissa.
5. Avustukset ja tilat tukevat järjestötoimintaa.
6. Järjestöjen ja seurakuntien toimintaa tehdään tutuksi ammattilaisille ja näkyväksi sote-toimipaikoissa.
7. Järjestöt ja seurakunnat ovat mukana tiedontuotannossa ja palvelujen kehittämisessä.

Suunnitelmassa kuvattu yhteistyön toimintamalli perustuu erilaisista kirjallisista lähteistä kerättyyn tietoon sekä järjestöjen, seurakuntien ja kuntien edustajien ja sosiaali- ja terveysalan ammattilaisten osallisuuden toimintamallin valmistelussa (ks. LIITE).

2. Järjestö- ja seurakuntayhteistyö Pohteen asiakirjoissa

Pohteen järjestö- ja seurakuntayhteistyö toimeenpanee [hyvinvointialuestrategiaa](#) ja strategiaa toteuttavia ohjelmia ja suunnitelmia. Järjestöjen ja seurakuntien kanssa tehtävällä yhteistyöllä tuetaan muun muassa seuraavien strategisten periaatteiden toimeenpanoa:

- Osallisuus, varhainen tuki sekä omaehtoinen terveyden ja hyvinvoinnin parantaminen painottuvat
- Palvelujärjestelmä on yhteen sovitettu
- Ennaltaehkäisevät ja perustason palvelut vahvistuvat
- Palvelujen verkostoa uudistetaan yhteistyössä kuntien, yritysten ja järjestöjen kanssa.

Kuva 1. [Pohjois-Pohjanmaan hyvinvointialueen strategia](#)

Tahtotila järjestö- ja seurakuntayhteistyölle käy esiin [sosiaali- ja terveystalujen järjestämisen suunnitelmasta](#) ja [pelastustoimen palvelutasopäätöksestä](#). [Talousarviossa](#) huomioidaan yhteistyöhön tarvittavat resurssit, muun muassa työntekijät, tilat, avustukset ja sähköiset järjestelmät.

[Osallisuus-, vuorovaikutus- ja yhteistyöohjelma OSUVA 2024–2025](#):n ensimmäisessä osiossa kuvataan alueen asukkaiden ja asiakkaiden osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuudet ja osallisuustyön periaatteet, toimeenpano ja kehittäminen Pohteella. OSUVAn toisessa osiossa kuvataan yhteistyö- ja vuorovaikutusrakenteet. Järjestö- ja seurakuntayhteistyön työntekijävastinpari ja järjestöyhteistyöryhmä mainitaan myös kuntien ja maakuntaliiton kanssa tehdyssä [strategisessa yhteistyösopimuksessa](#).

[Pohjois-Pohjanmaan hyvinvointikertomuksessa](#) huomioidaan järjestö- ja seurakuntayhteistyötä koskevat indikaattorit ja järjestöjen ja seurakuntien tuottama kokemustieto kohderyhmiensä hyvinvoinnista ja oman toimintansa vaikutuksesta kohderyhmiensä hyvinvointiin. Hyvinvointikertomuksen valmistelussa on käyty läpi myös kuntien hyvinvointikertomusten sisältämää tietoa järjestöjen ja seurakuntien kanssa tehtävästä yhteistyöstä. Järjestöt ja seurakunnat osallistuvat myös hyvinvointikertomuksen arviointiin.

Pohjois-Pohjanmaan hyvinvointisuunnitelmassa 2024–2025 kuvataan hyvinvoinnin painopisteet ja painopisteiden mukaiset tavoitteet. Suunnitelmassa kuvataan myös järjestöjen ja seurakuntien toimintaa tavoitteisiin pääsemiseksi.

3. Yhteistyön koordinointi

Laki velvoittaa hyvinvointialuetta yhteistyöhön järjestöjen ja muiden yhteisöjen kanssa (ks. LIITE, luku 3). Pohteella tulee olla riittävät resurssit ja selkeät rakenteet ja toimintamallit yhteistyölle.

Useiden selvitysten mukaan toimiva järjestöyhteistyö vaatii nimettyjä vastuuhenkilöitä ja auki kuvattuja yhteistyön prosesseja (Auvinen ym. 2021, 62; Brax 2018, 12; Valtari ym. 2020). Kuntaliitto suosittaa järjestöyhdyshenkilön tehtävää kunnille hyvänä käytäntönä ([Kuntaliiton hyvinvoinnin edistämisen käytännöt](#)). Sosiaali- ja terveysministeriön teettämän selvityksen mukaan myös sote-keskuksissa tulee olla nimetyt järjestöyhdyshenkilöt (Valtari ym. 2020).

3.1. Järjestöyön koordinaattori

Järjestöyön koordinaattorin tehtävänä on huolehtia Pohteen yleishyödyllisen järjestö- ja seurakuntayhteistyön koordinoimisesta ja tukea yhteistyöhön liittyvien lakisääteisten velvollisuuksien toteutumista. Suurin osa yhteistyöstä liittyy osallisuuden, hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseen. Onkin luontevaa, että järjestöyön koordinaattori sijoittuu organisaatorakenteessa järjestämisen toimintoihin yhteistyön, osallisuuden ja hyvinvoinnin palvelualueelle.

Järjestöyön koordinaattorin tehtävät:

- Vastaa järjestöavustuksiin liittyvästä valmistelusta.
- Koordinoi ja tukee hyvinvointialueen päättäjien ja työntekijöiden perehdyttämistä järjestötoimintaan ja -yhteistyöhön ja vapaaehtoistoiminnan toimintamalleihin.
- Osallistuu vaikuttamistoimielinten ja järjestöverkoston kanssa tehtävän yhteistyön suunnitteluun.
- Tukee sosiaali- ja terveyspalvelujen ja pelastuspalvelujen järjestö- ja seurakuntayhteistyötä ja vapaaehtoistoimintaa koordinoivia henkilöitä.
- Tekee yhteistyötä kuntien järjestöyhteistyötä koordinoivien henkilöiden ja järjestöjen keskinäistä yhteistyötä koordinoivien järjestöjen ja järjestöverkoston kanssa.
- Huolehtii siitä, että vuotuisissa neuvotteluissa sosiaali- ja terveysministeriön kanssa voidaan käsitellä hyvinvointialueen yhteistyötä sosiaali- ja terveysjärjestöjen kanssa.

3.2. Sosiaali- ja terveyspalvelujen yhteistyön koordinointi

Sosiaali- ja terveyspalveluissa toteutettavan järjestö- ja seurakuntayhteistyön koordinoivastuuta jaetaan useille henkilöille, jotka toimivat organisaation eri tasoilla. Siten laajan toimijakentän osaaminen ja voimavarat saadaan huomioitua riittävästi. Jokaisen sosiaali- ja terveysalan ammattilaisen tulee huomioida järjestöt ja seurakunnat yhteistyökumppaneina omassa asiakas- ja potilastyössään ja verkostoyhteistyössään.

Paikallisten vapaaehtoisvoimin toimivien järjestöjen kanssa yhteistyötä voidaan tehdä lähinnä paikallistasolla eli sote- ja perhekeskuksissa. Paikallisten ja alueellisten ammattilais- ja vapaaehtoisvoimin toimivien järjestöjen ja seurakuntien kanssa yhteistyötä voidaan tehdä sekä paikallisella että alueellisella tasolla. Maakunnallisten ja valtakunnallisten ammattilais- ja vapaaehtoisvoimin toimivien järjestöjen ja seurakuntien kanssa yhteistyötä voidaan tehdä paikallisella, alueellisella ja hyvinvointialueen tasolla.

3.2.1. Sote-toimialueiden järjestöyhdyshenkilöt

Sosiaali- ja terveyspalvelujen toimialueiden (jatkossa sote-toimialueiden) yhteistyön tavoitteena on järjestöjen ja seurakuntien yleishyödyllisen toiminnan näkyminen toimialueiden palveluketjuissa ja kokonaisuuksissa. Tavoitteena on myös erityisesti sosiaali- ja terveysjärjestöjen ja seurakuntien osallistuminen toimialueen palvelujen kehittämiseen.

Sote-toimialueilla on nimetyt järjestöyhdyshenkilöt seuraavasti:

- Perhe- ja sosiaalipalvelut ja OYS Psykiatria:
 - perhe- ja sosiaalipalvelujen järjestöyhdyshenkilö(t)
 - OYS Psykiatrian järjestöyhdyshenkilö(t)
- Terveyden- ja sairaanhoidon palvelujen järjestöyhdyshenkilö(t)
- OYS sairaalapalvelujen ja ensihoidon järjestöyhdyshenkilö(t)
- Ikäihmisten palvelujen järjestöyhdyshenkilö(t)
- Vammaispalvelujen järjestöyhdyshenkilö(t)

Lisäksi yhteisistä palveluista Kuntoutuksella on oma(t) järjestöyhdyshenkilönsä.

Sote-toimialueen järjestöyhdyshenkilö koordinoi toimialueensa järjestö- ja seurakuntayhteistyötä. Tässä tehtävässä hän:

- On yhdyshenkilö järjestöille ja seurakunnille, jotka haluavat tehdä yhteistyötä toimialueen kanssa. Sairaaloihin järjestö- ja vapaaehtoistoimintaa tuodaan koordinoitusti OLKA Pohjois-Pohjanmaan toiminnan avulla. OLKA on koordinoitua järjestö- ja vapaaehtoistoimintaa sairaaloissa (ks. LIITE, luku 2.5.2). Sairaalassa järjestöyhdyshenkilö tukee OLKA-toimintaa.
- Kutsuu koolle oman toimialueensa järjestöverkostoa yhdessä järjestöjen nimeämän yhdyshenkilön tai -henkilöiden kanssa.
- Tukee toimialueensa työntekijöiden perehtymistä järjestöjen ja seurakuntien yleishyödylliseen toimintaan.

Sote-toimialueen järjestöyhdyshenkilö voi myös auttaa järjestöjä saamaan toimialueelta lausuntoja rahoittajille hanke- ja toimintayhteistyöhön liittyen, jos yhteistyön tarve liittyy palveluihin. Toimialuejohtajan pyynnöstä yhdyshenkilö voi edustaa toimialuetta Pohteen kumppanuusavustuksiin liittyvissä neuvotteluissa.

3.2.2. Osallisuus-, yhdyspinta- ja hyvinvointikoordinaattorit alueellisina järjestöyhdyshenkilöinä

Alueellisella tasolla järjestö- ja seurakuntayhteistyön tavoitteena on tukea yhteistyökumppaneiden löytymistä Pohteen organisaatiosta ja alueella toimivista järjestöistä ja seurakunnista.

Alueellisina järjestöyhdyshenkilöinä toimivat järjestämistoimintojen osallisuus-, yhdyspinta- ja hyvinvointikoordinaattorit:

- Koillismaan, Oulunkaaren ja Lakeudun alueiden järjestöyhdyshenkilö
- Oulun alueen järjestöyhdyshenkilö
- Rannikon ja Eteläisen alueiden järjestöyhdyshenkilö

Alueellinen järjestöyhdyshenkilö välittää järjestöjen ja seurakuntien yhteistyöpyyntöjä sosiaali- ja terveyspalveluihin. Hän tukee alueensa sosiaali- ja terveyspalveluja järjestö- ja seurakuntakumppanien löytämisessä. Hän tekee yhteistyötä järjestöjen keskinäistä yhteistyötä alueellisesti koordinoivien ja tukevien verkostojärjestöjen kanssa. Hän voi myös tarpeen mukaan kutsua koolle oman alueensa avoimia yhteistyötapaamisia.

3.2.3. Sote- ja perhekeskusten järjestöyhdyshenkilöt

Sosiaali- ja terveyskeskukset ja -yksiköt (jatkossa sote-keskukset) ovat paikallisia sosiaali- ja terveyspalvelujen toimipisteitä. Perhekeskus kokoaa lapsiperhepalvelut verkostoksi. Sote- ja perhekeskusten palveluvalikoima vaihtelee paikkakunnittain.

Sote- ja perhekeskusten yhteistyön tavoitteena on järjestöjen ja seurakuntien toiminnan tutuksi tekeminen työntekijöille, asiakkaille ja potilaille. Tavoitteena on myös järjestöjen ja seurakuntien osallistuminen sote- ja perhekeskuksen toimintaan ja toiminnan kehittämiseen. Jokaisessa sote-keskuksessa ja perhekeskuksessa on hyvä olla nimetty järjestöyhdyshenkilö. Sama henkilö voi toimia myös useamman keskuksen yhdyshenkilönä.

Järjestöyhdyshenkilö koordinoi sote-keskuksen järjestö- ja seurakuntayhteistyötä. Tässä tehtävässä hän on yhdyshenkilö järjestöille ja seurakunnille, jotka haluavat toimia sote-keskuksessa tai tehdä sote-keskuksen kanssa yhteistyötä. Osassa sote-keskuksista OLKA Pohjois-Pohjanmaa koordinoi järjestö- ja vapaaehtoistoimintaa. Näissä sote-keskuksissa järjestöyhdyshenkilö tukee OLKA-toimintaa.

Järjestöjen ja seurakuntien toiminta sote- ja perhekeskuksissa voi olla esimerkiksi materiaalien toimittamista, toiminnan esittelyä työntekijöille ja asiakkaille, asiakastyötä ja ryhmätoimintaa, tapahtumia ja kohtaamispaikkatoimintaan liittyvää yhteistyötä.

Järjestöyhdyshenkilö tukee sote- ja perhekeskuksen työntekijöiden perehtymistä järjestöjen ja seurakuntien yleishyödylliseen toimintaan. Hän vie sosiaali- ja terveyspalveluihin liittyviä asioita kunnassa järjestettäviin järjestötapaamisiin yhdessä kunnan järjestöyhdyshenkilön kanssa.

Sote-keskuksen järjestöyhdyshenkilö kokoaa tarpeen mukaan yhteistyötiimin niistä sote-keskuksen työntekijöistä, jotka tekevät säännöllistä yhteistyötä järjestöjen ja seurakuntien kanssa. Tiimeihin voidaan kutsua mukaan esimerkiksi perhekeskuksen järjestöyhdyshenkilö, diagnoosi- ja teemakohtaiset yhdyshenkilöt, asiakas- ja palveluohjaajat, työkyvyn tuen asiakaskoordinaattorit ja hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen yhdyshenkilöt. Tiimien tehtävänä on tukea järjestöjen ja seurakuntien näkyvyyttä sote-keskuksessa. Tiimit tukevat myös työntekijöiden osaamista, jotta nämä ohjaavat asukkaita järjestöjen ja seurakuntien toimintaan.

3.2.4. Yhteistyö osana jokaisen sosiaali- ja terveystalouden ammattilaisen työtä

Jotta järjestöjen ja seurakuntien kanssa tehtävästä yhteistyöstä olisi hyötyä alueen asukkaille, sen tulee olla osa jokaisen Pohteen ammattilaisen työtä. Jotta ammattilainen voi hyödyntää järjestöjen ja seurakuntien tarjoamaa tietoa, tukea ja toimintaa asiakkaidensa ja potilaidensa hyväksi, hänellä tulee olla

- organisaation ja johdon tuki tekemälleen yhteistyölle
- mahdollisuus pitää huolta omasta osaamisestaan järjestöjen ja seurakuntien toimintaan liittyen
- tahtoa, tietoa, osaamista, aikaa ja työvälineitä vaikuttavaan yhteistyöhön
- kykyä ymmärtää asiakkaan tai potilaan elämäntilanne kokonaisvaltaisesti
- kykyä tunnistaa paikalliset, alueelliset, maakunnalliset ja valtakunnalliset järjestöt ja seurakunnat ja niiden yleishyödyllinen toiminta, josta voisi olla asiakkaalle tai potilaalle apua
- kunnioittava ja arvostava asenne yhteistyökumppaneita ja heidän osaamistaan kohtaan.

Jotta ammattilaisella on riittävät mahdollisuudet ja valmiudet tehdä yhteistyötä asiakas- ja potilastyössä, hänen tulee saada riittävästi tukea yhteistyölle. Tätä tukea Pohde tarjoaa ammattilaiselle työvälineiden (muun muassa nettisivut, intranet, tapahtumakalenteri ja hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen palvelutarjotin), perehdytyksen ja järjestöesittelyjen avulla. OLKA Pohjois-Pohjanmaa ylläpitää Pohteen tuella Oulun yliopistollisessa sairaalassa ja Oulaskankaan sairaalassa OLKA-pisteitä, joiden kautta myös ammattilainen saa järjestötietoa. Pisteitä avataan myös sote-keskuksiin.

3.3. Pelastustoimen yhteistyön koordinointi

Sopimuspalokuntien kanssa tehtävästä yhteistyöstä sovitaan Pohteen aluesopimuksessa. Muun pelastustoimen toiminnan osalta järjestö- ja seurakuntayhteistyötä organisoidaan palvelualue- ja vastuualuetasolla.

3.3.1. Palvelualueen järjestöyhdyshenkilö(t)

Palvelualueella ennaltaehkäisevällä työllä ja pelastustoiminnan tehtävillä on omat järjestöyhdyshenkilönsä. Lähtökohtaisesti palvelualueella järjestöyhdyshenkilönä on palvelualuejohtaja tai hänen määräämänsä pelastustoimen viranhaltija.

3.3.2. Vastuualueen järjestöyhdyshenkilöt

Vastuualueella pelastustoimen alueellisena järjestöyhdyshenkilönä on vastuualueesta vastaava palopäällikkö tai hänen määräämänsä pelastustoimen viranhaltija.

3.4. Yhteistyötä koordinoivien tapaamiset

Järjestötyön koordinaattori kutsuu sote-toimialueiden ja pelastustoimen palvelualueen järjestöyhdyshenkilöt ja järjestöverkostojen koolle kutsujat säännöllisesti koolle. Tapaamiset tukevat toimialueista yhteistyötä. Tapaamisissa voidaan sopia muun muassa siitä, mitä asioita viedään käsiteltäväksi sote-toimialueiden ja pelastustoimen palvelualueiden järjestötapaamisiin ja mitä taas käsitellään Pohteen järjestöyhteistyöryhmässä ja -foorumeissa. Järjestötyön koordinaattori tapaa järjestöverkostojen koolle kutsujia myös erikseen.

Järjestötyön koordinaattori kutsuu Pohteen ja kuntien järjestöyhdyshenkilöt säännöllisesti koolle. Tapaamiset tukevat hyvinvointialueen ja kuntien työnjakoa ja yhteistyötä. Tapaamisissa voidaan sopia muun muassa siitä, mitä Pohteen asioita käsitellään kuntien järjestötapaamisissa.

Pohteen järjestöyhdyshenkilöt voivat osallistua myös järjestöfoorumeihin ja järjestö- ja seurakuntayhteistyön aamukahveille.

Kuva 2. Pohteen järjestö- ja seurakuntayhteistyön tuen vuosikello

4. Yhteistyötapaamiset

Toimiva yhteistyö vaatii jatkuvaa vuoropuhelua. Vuoropuhelu edellyttää pysyviä yhteistyörakenteita eli säännöllisiä yhteistyötapaamisia. Suurin osa yhteistyötapaamisista on avoimia. Järjestöt ja seurakunnat voivat osallistua niihin vapaasti omien voimavarojensa ja tavoitteidensa pohjalta.

Kuva 3. Pohteen avoimien järjestö- ja seurakuntayhteistyötapaamisten vuosikello

4.1. Hyvinvointialueen taso

Hyvinvointialueen tasolla on yksi edustuksellinen yhteistyörakenne ja kaikille avoimia yhteistyötapaamisia.

4.1.1. Järjestöyhteistyöryhmä JYRY

Pohteella on yksi edustuksellinen yhteistyörakenne, [järjestöyhteistyöryhmä JYRY](#). Yhteistyöryhmän on nimittänyt hyvinvointialuejohtaja ([Hallintosääntö](#)). Järjestöverkostot, järjestöneuvottelukunta, Pohteen ja kuntien järjestöyhdyshenkilöt ja Yhteistyö-, osallisuus- ja hyvinvointi -palvelualue ovat tehneet esityksensä nimettävistä henkilöistä. Yhteistyöryhmän kutsuu koolle järjestötyön koordinaattori.

JYRYn toiminta tukee hyvinvointialueen lakisäätöiden velvollisuuksien hoitamista, strategista yhteistyötä ja järjestöyhteistyön kokonaisuuden yhteensovittamista maakunnan sisällä (esimerkiksi maakuntaliiton ja kuntien kanssa).

JYRYn kokoonpanon muodostamisessa huomioidaan seuraavat näkökulmat:

- järjestöjen, seurakuntien, kuntien, maakuntaliiton ja Pohteen edustuksen huomioiminen
- sosiaali- ja terveyspalvelujen, pelastuspalvelujen ja hyvinvoinnin, terveyden ja turvallisuuden edistämisen näkökulmien huomioiminen
- järjestöjen monimuotoisen asiantuntijuuden huomioiminen
- alueellisuuden huomioiminen.

Järjestöyhteistyöryhmä JYRY

- toimii Pohteen järjestö- ja seurakuntayhteistyön foorumina ja tukee yhteistyön kehittämistä ([Laki hyvinvointialueesta 611/2021](#), [Laki sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä 612/2021](#), [Pelastuslaki 379/2011](#))
- osallistuu vuosittain neuvotteluihin hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen tavoitteista, toimenpiteistä, yhteistyöstä ja seurannasta ([Laki sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä 612/2021, 7§](#))
- osallistuu valtuustokausittain neuvotteluihin järjestöjen toimintaedellytysten ja vaikuttamismahdollisuuksien tukemisesta ([Laki sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä 612/2021, 7§](#))
- osallistuu Pohteen hyvinvointikertomuksen ja -suunnitelman laatimiseen ja arviointiin ([Hallituksen esitys 241/2020, 4.2.4.8 Vaikutukset järjestöihin](#))
- osallistuu keskeisten hyvinvointialueen, sosiaali- ja terveydenhuollon ja pelastustoimen ohjaavien asiakirjojen laatimiseen ([Hallituksen esitys 241/2020, 4.2.4.8 Vaikutukset järjestöihin](#))
- tekee esityksiä järjestöjen ja seurakuntien edustajista hyvinvointialueen neuvottelukuntiin, yhteistyöryhmiin ja muihin vastaaviin ryhmiin yhteistyömahdollisuuksista ([Laki hyvinvointialueesta 611/2021, 34 §](#))
- saa ja välittää tietoa Pohteen palveluista ja yhteistyömahdollisuuksista ([Laki hyvinvointialueesta 611/2021, 34 §](#))
- raportoi yhdyspintalautakunnalle ([Hallintosääntö](#))

JYRY tekee yhteistyötä Pohjois-Pohjanmaan järjestöneuvottelukunnan kanssa. Järjestöneuvottelukunta on Pohjois-Pohjanmaan maakuntahallituksen perustama. Se edustaa maakunnassa toimivia järjestöjä Pohjois-Pohjanmaan liitossa tehtävässä aluekehittämistyössä. ([Pohjois-Pohjanmaan järjestöneuvottelukunta](#)).

Järjestöyhteistyöryhmän ja järjestöneuvottelukunnan yhteistyö on muun muassa ryhmien terveisiä toistensa kokouksissa, muistioiden jakamista toisen ryhmän jäsenille ja ryhmien koolle kutsujen ja puheenjohtajistojen yhteistapaamisia puolivuositain. Tapaamisissa voidaan yhteensovittaa ryhmien toimintasuunnitelmia ja sopia yhteisesti edistettävistä asioista.

Järjestötyön koordinaattori kutsuu puolivuositain koolle JYRYn muihin yhteistyöryhmiin nimittämät järjestöjäsenet, jotta järjestöjen edustuksellisuutta voidaan kehittää ja yhteistyötä lisätä.

Kuva 4. Pohteen edustuksellisten järjestö- ja seurakuntayhteistyötapaamisten vuosikello

4.1.2. Pohteen järjestöfoorumi

Järjestötyön koordinaattori järjestää pari kertaa vuodessa etänä järjestöfoorumin, johon jokainen järjestö ja seurakunta voi halutessaan osallistua. Foorumi on avoin myös Pohteen ja kuntien järjestöyhdyshenkilöille, työntekijöille ja luottamushenkilöille ja muille aiheesta kiinnostuneille.

Avoimissa järjestöfoorumeissa

- Pohde viestii järjestöille ja seurakunnille palveluista ja yhteistyömahdollisuuksista
- järjestöt ja seurakunnat osallistuvat keskeisten hyvinvointialueen, sosiaali- ja terveydenhuollon ja pelastustoimen ohjaavien asiakirjojen laatimiseen
- järjestöt ja seurakunnat osallistuvat sosiaali- ja terveystalvelujen ja pelastustalvelujen kehittämiseen
- järjestöt ja seurakunnat osallistuvat Pohteen hyvinvointikertomuksen ja -suunnitelman laatimiseen ja arviointiin
- Pohde tiedottaa järjestöille toimintaedellytysten ja vaikuttamismahdollisuuksien tukemisesta
- Pohde tukee järjestöjen ja seurakuntien oma-aloitteista asioiden suunnittelua ja valmistelua.

Järjestöfoorumien lisäksi järjestötyön koordinaattori järjestää tarpeen mukaan etänä järjestö- ja seurakuntayhteistyön aamukahvitilaisuuksia, joissa käydään läpi ajankohtaisia asioita.

Järjestöt ja seurakunnat ovat myös mukana maakunnallisissa hyvinvoinnin teemaverkostoissa, joita kutsuvat koolle useat eri toimijat. Verkostotapaamisiin osallistuvat Pohteen, maakuntaliiton, aluehallintoviraston, kuntien, oppilaitosten, seurakuntien ja eri alojen järjestöjen työntekijät ja muut aiheeseen liittyvät toimijat. ([Hyvinvoinnin teemaverkostot](#))

4.1.3. Järjestöesittelyt ammattilaisille

Järjestötyön koordinaattori järjestää yhdessä järjestöjen ja seurakuntien kanssa tilaisuuksia, joissa Pohteen ammattilaiset pääsevät tutustumaan oman työnsä näkökulmasta keskeisiin toimijoihin ja toimintoihin.

Eriyisen paljon tietoa ja ymmärrystä järjestöjen ja seurakuntien toiminnasta tarvitsevat

- asiakas- ja palveluohjaajat
- asiakkaan tai potilaan omaa aktiivisuutta tukevat ja ennalta ehkäisevää työtä tekevät ammattilaiset
- paljon palveluja tarvitsevien asiakasryhmien oma- tai vastuutyöntekijät
- diagnoosikohtaiset yhdyshenkilöt (muun muassa sydänhoitaja, diabeteshoitaja ja muistihoitaja)
- teemakohtaiset yhdyshenkilöt (muun muassa kansansairaushoitaja ja elintapaohjaaja).

4.2. Toimialuetaso

Toimialuetasolla sosiaali- ja terveystalveluilla ja pelastustoimella on omat yhteistyötapaamisensa.

4.2.1. Sote-toimialueiden järjestöverkostot

Sote-toimialueiden järjestöyhdyshenkilöt ja järjestöjen ja seurakuntien keskuudestaan valitsevat yhdyshenkilöt kutsuvat koolle sote-toimialueiden järjestöverkostojen tapaamiset. Avoimiin verkostotapaamisiin voivat osallistua kaikkien järjestöjen työntekijät ja vapaaehtoiset ja seurakuntien työntekijät. Osaan verkostoista voi osallistua ennaltaehkäisevän työn järjestöyhdyshenkilö pelastustoimesta. Myös muut Pohteen työntekijät voivat osallistua tapaamisiin, kun aiheet liittyvät heidän työtehtäviinsä.

Näissä tapaamisissa

- Pohde viestii järjestöille ja seurakunnille palveluista ja yhteistyömahdollisuuksista
- järjestöt ja seurakunnat esittelevät omaa toimintaansa
- järjestöt ja seurakunnat osallistuvat keskeisten sosiaali- ja terveydenhuollon ohjaavien asiakirjojen laatimiseen
- järjestöt ja seurakunnat osallistuvat toimintojensa kytkemiseen sote-toimialueen palveluketjuihin ja asiakas- ja palveluohjaukseen
- järjestöt ja seurakunnat osallistuvat sosiaali- ja terveystalouden kehittämiseen
- järjestöt tekevät esitykset edustajistaan järjestöyhteistyöryhmään
- järjestöt ja seurakunnat osallistuvat Pohteen hyvinvointikertomuksen ja -suunnitelman laatimiseen ja arviointiin
- järjestöt ja seurakunnat tuottavat kokemustietoa kohderyhmänsä hyvinvoinnista ja hyvinvoinnin vajeista ja vaikuttavuustietoa oman toimintansa hyödyistä kohderyhmälleen
- Pohde sopii järjestöjen ja seurakuntien kanssa tutkimukseen ja kehittämistyöhön liittyvästä yhteistyöstä.

Sote-toimialueiden järjestöverkostot ovat määritelleet yhteiset tavoitteet toiminnalle:

- Järjestöverkoston organisoituminen:
 - Järjestöverkoston kokoukset valmistellaan verkoston koolle kutsujien ja toimialueen järjestöyhdyshenkilöiden yhteistyönä.
 - Järjestöverkoston toimijat pohtivat kukin omalta osaltaan, miten voivat hyödyntää verkostoa omissa toiminnassaan ja miten verkosto voisi hyötyä toimijan toiminnasta.
- Viestintä ja vuorovaikutus:
 - Järjestöverkoston toimijat saavat tietoa toimialueen toiminnasta ja toiminnan muutoksista.
 - Järjestöyhdyshenkilöt saavat tietoa järjestöjen ja seurakuntien toimijoista ja toiminnasta.
 - Järjestöjen ja seurakuntien toimintaa tehdään yhdessä näkyväksi Pohteen esihenkilöille ja työntekijöille.
- Asukkaiden tarpeiden tunnistaminen:
 - Järjestöverkoston toimijoiden asiantuntemusta kohderyhmistään ja toiminnassa kertyvää tietoa hyödynnetään tiedolla johtamisessa ja palvelujen suunnittelussa ja toteuttamisessa.
 - Palvelujen vastaamista asukkaiden tarpeisiin arvioidaan yhdessä.
- Yhteiskehittäminen:
 - Palveluja, palveluketjuja ja -kokonaisuuksia kehitetään yhdessä myös kokemustoimijoita ja kehittäjäasiakkaita hyödyntäen.

4.2.2. Pelastustoimen palvelualueen järjestötapaamiset

Pelastustoimi voi tarvittaessa järjestää järjestötapaamisia esimerkiksi onnettomuuksien ehkäisyyn ja varautumiseen liittyen. Tapaamisen kutsuu koolle pelastustoimen järjestöyhdyshenkilö. Myös pelastusalan järjestöt tekevät esitykset edustajistaan järjestöyhteistyöryhmään.

4.3. Alueellinen taso

Alueellisen tason yhteistyössä on keskeistä löytää tarvittavat yhteistyökumppanit Pohteen palveluille ja alueilla toimiville järjestöille ja seurakunnille. Yhteistyön edistämiseksi voidaan tarvittaessa järjestää avoimia alueellisia yhteistyötapaamisia. Alueellinen osallisuus-, yhdyspinta- ja hyvinvointikoordinaattori tai pelastustoimen vastuualueen järjestöyhdyshenkilö kutsuu tapaamisen koolle. Pohteen järjestöyhdyshenkilöt voivat myös osallistua kuntien järjestämiin alueellisiin tapaamisiin.

4.4. Paikallinen taso

Paikallisella tasolla Pohteen järjestö- ja seurakuntayhteistyöstä sovitaan yhdessä kuntien kanssa. Suurin osa kunnista järjestää järjestötapaamisia. Tapaamisiin osallistuu yleensä eri alojen alueellisia ja paikallisia järjestöjä, jotka toimivat pääosin vapaaehtoisvoimin. Tapaamisissa voi olla mukana myös seurakuntien ja muiden toimijoiden edustajia. Myös Pohteen järjestöyhdyshenkilöt ja muut Pohteen työntekijät voivat osallistua tapaamisiin erikseen sovittaessa.

Yhteistyössä kuntien kanssa Pohde voi

- viestiä järjestöille ja seurakunnille palveluista ja yhteistyömahdollisuuksista
- tiedottaa järjestöille toimintaedellytysten ja vaikuttamismahdollisuuksien tukemisesta
- kehittää sosiaali- ja terveyspalveluja ja pelastuspalveluja yhdessä järjestöjen ja seurakuntien kanssa.

4.5. Turvallisemman tilan periaatteet

Pohteen järjestö- ja seurakuntayhteistyön tapahtumissa ja yhteistyöryhmässä noudatetaan turvallisemman tilan periaatteita.

Tapahtumien ja kokousten järjestäjänä Pohde huolehtii siitä, että

- tapahtumat järjestetään esteettömästi ja saavutettavasti
- tapahtuman järjestäjät sopivat keskenään toimintatavoista tilanteissa, joissa ohjeistusta rikotaan
- tapahtumien puhujille ja osallistujille kerrotaan turvallisemman tilan periaatteiden noudattamisesta etukäteen
- periaatteet käydään jokaisen tapahtuman ja yhteistyöryhmän toimikauden alussa läpi
- jokainen saa puheenvuoron omalla vuorollaan
- tapahtuman aikana häiriötilanteisiin puututaan asianmukaisesti
- tapahtuman järjestäjä on myös tapahtuman jälkeen tukena, jos joku puhujista tai osallistujista joutuisi epäasiallisen käytöksen kohteeksi.

Tapahtumien ja kokousten osallistujana jokainen huolehtii omalta osaltaan siitä, että

- antaa kaikille mahdollisuuden puhua
- käyttää kieltä, joka on ymmärrettävää
- kunnioittaa toisen kokemusta
- ei häiritse ketään, puhu hyökkäävästi tai käytä henkilöön käyviä puheenvuoroja
- muuttaa käytöstään, jos toinen sitä pyytää
- jos itse joutuu huonon käytöksen kohteeksi, pyytää apua tapahtuman järjestäjältä
- jos voi, pyytää häiritsijää lopettamaan ja osoittaa tukensa häirintää kokeneelle.

(Ks. [Turvallisempien tapahtumien periaatteet THL:ssä](#))

5. Järjestöjen ja seurakuntien osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuudet

Pohde viestii järjestöille ja seurakunnille palveluista, taloudesta, valmistelussa olevista asioista ja niitä koskevista suunnitelmista, asioiden käsittelystä, päätösten valmisteluun osallistumisesta ja vaikuttamisesta, tehdyistä päätöksistä ja päätösten vaikutuksista. Pohde hyödyntää viestinnässä muun muassa nettisivuja, sosiaalista mediaa, järjestöuutiskirjettä ja järjestötapaamisia.

Järjestötyön koordinaattori huolehtii siitä, että järjestöt ja seurakunnat huomioidaan kohderyhmänä Pohteen asioista viestittäessä. Hän huolehtii myös, että järjestöille ja seurakunnille viestitään kohdennetusti osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuuksista. Hän tekee yhteistyötä Pohteen viestinnästä vastaavien kanssa.

Viestintä, kaikille asukkailla avoimet tilaisuudet ja yhteistyötapaamiset tukevat järjestöjen ja seurakuntien osallistumista Pohteen palvelujen kehittämiseen. Lisäksi osallistumiseen käytetään muita keinoja:

- Järjestöt ja seurakunnat voivat tuottaa tietoa kohderyhmänsä hyvinvoinnista ja hyvinvoinnin vajeista esimerkiksi vastaamalla valtuustokausittain toteutettavaan Meidän arkemme ja elämämme -kyselyyn.
- Järjestöt ja seurakunnat voivat antaa palveluihin liittyviä kehittämis ehdotuksia asukkaana ja ammattilaisen näkökulmasta tai jättää yhteiskehittämiseen tai yhteistyöhön liittyvän aloitteen [Pohteen nettisivuilla](#). Kehittämisen palvelualue ohjaa aloitteen eteenpäin oikealle henkilölle.
- Kehittämisen palvelualue ohjaa yhteiskehittämislustalle tulleet järjestöjen ja seurakuntien toiminnan kehittämiseen liittyvät yhteistyöaloitteet järjestötyön koordinaattorille, joka ohjaa ne eteenpäin oikealle järjestöverkostolle.
- Järjestöverkostoja voidaan tarpeen mukaan pyytää nimeämään edustajiaan palvelujen kehittämistyöryhmiin.
- Pohde hyödyntää palvelujen kehittämisessä sosiaali- ja terveysjärjestöjen kouluttamia kokemustoimijoita ja Pohjois-Suomen sosiaalialan osaamiskeskuksen valmentamia kehittäjäasiakkaita.
- Pohteen vanhus- ja vammaisneuvostojen muodostamisessa huolehditaan siitä, että neuvostojen kokoonpanoihin sisältyy riittävä määrä edustusta alueella toimivista järjestöistä.
- Pohde myöntää yleishyödylliseen toimintaan järjestöavustuksia ja maksuttomia tiloja järjestöavustusten periaatteiden mukaisesti.

Järjestötyön koordinaattori vastaa siitä, että järjestöt ja seurakunnat voivat osallistua Pohteen palvelujen kehittämiseen. Hän tekee yhteistyötä Pohteen osallisuustyöstä ja kehittämistyöstä vastaavien kanssa.

Pohde voi tukea järjestöjen ja seurakuntien oma-aloitteista asioiden suunnittelua ja valmistelua. Tuki voi liittyä muun muassa hyvinvointialueen strategian, ohjelmien tai hyvinvointisuunnitelman tavoitteiden mukaisten toimenpiteiden suunnitteluun ja toteuttamiseen. Tuki voi olla esimerkiksi viestintää, yhteistyöalusta, tiloja ja avustuksia, yhteisiä koulutuksia, järjestöjen ja seurakuntien toiminnasta viestimistä, Lähellä.fi-palveluun liittyvää yhteistyötä ja muuta järjestöjen ja seurakuntien keskinäisen yhteistyön edistämistä. [Lähellä.fi](#) kokoaa järjestöjen, yhdistysten ja yhteisöjen tuen, toiminnan ja tapahtumat yhteen osoitteeseen (ks. LIITE, luku 2.3.1).

Järjestötyön koordinaattori vastaa siitä, että järjestöjen ja seurakuntien oma-aloitteista asioiden suunnittelua ja valmistelua tuetaan hyvinvointialueella. Hän tekee yhteistyötä Pohteen osallisuustyöstä vastaavien kanssa.

6. Järjestöjen toimintaedellytysten tukeminen

Pohde tukee järjestöjen toimintaedellytyksiä myöntämällä järjestöavustuksia, tarjoamalla järjestöjen käyttöön tiloja mahdollisuuksien mukaan maksutta, ohjaamalla asukkaita järjestötoimintaan ja antamalla asiantuntija-apua järjestöille.

Pohde neuvottelee kuntien ja järjestöyhteistyöryhmän kanssa vuosittain hyvinvoinnin ja terveyden edistämistä koskevista tavoitteista, toimenpiteistä, yhteistyöstä ja seurannasta. Järjestöjen toimintaedellytysten tukemisen periaatteista ja työnjaosta neuvottelut käydään vähintään valtuustokausittain.

Järjestötyön koordinaattori valmistelee toimintaedellytysten tukemiseen liittyvät neuvottelut. Hän valmistelee järjestöavustuksiin liittyviä periaatteita, ohjeita ja päätöksiä. Hän tekee yhteistyötä Pohteen hyvinvoinnin ja terveyden edistämisestä ja osallisuustyöstä vastaavien kanssa.

6.1. Pohteen järjestöavustukset

Yhdyspintalautakunta ”päättää myönnettävien yleisten avustusten periaatteista ja menettelytavoista, jakamisesta määrärahojen puitteissa sekä takaisinperinnästä” ([Hallintosääntö](#)).

Pohde tukee järjestöavustuksilla yleishyödyllistä toimintaa. Pohteen järjestöavustusten periaatteisiin on kirjattu linjaukset avustusten hakijoista, avustuslajeista, avustusehdoista, avustumääristä, avustusten hakemisesta ja käyttämisestä, avustamisen ulkopuolelle jäävästä toiminnasta ja takaisinperinnän periaatteista. Avustusperiaatteet voidaan päivittää tarvittaessa.

Jos yleishyödyllinen järjestö tai säätiö toivoo Pohteelta taloudellista yhteistyötä, se hakee avustusta. Muun yhteistyön osalta yhteistyöaloitteita voi tehdä yhteiskehittämälustan kautta tai tuoda esiin järjestöverkostoissa. Pohteelta voi myös pyytää lausuntoa muulle rahoittajalle osoitettavan avustushakemuksen liitteeksi. Pohteelta voi pyytää edustajaa hankkeen tai toiminnan ohjaus- tai työryhmään.

Kumppanuusavustushakemus käynnistää neuvottelun, johon osallistuu hakijan ja järjestötyön koordinaattorin lisäksi myös edustaja siltä toimialueelta, jonka toimintaan avustettava toiminta liittyy.

Kuva 5. Pohteen järjestöavustusten vuosikello

6.2. Pohteen tilat järjestöjen käytössä

Järjestöjen ja seurakuntien jalkautuminen sote- ja perhekeskuksiin voi järjestöyhdyshenkilöiden ja sosiaali- ja terveysalan ammattilaisten mielestä tuoda monenlaista lisäarvoa asukkaille ja työntekijöille:

- Järjestöt ja seurakunnat tarjoavat osallisuutta, asiantuntijuutta ja vaikuttamisen mahdollisuuksia.
- Järjestöt ja seurakunnat tarjoavat tietoa ja vertaistukea asiakkaille ja heidän läheisilleen.
- Järjestöjen ja seurakuntien jalkautuminen sote-keskuksiin muistuttaa työntekijöitä niiden tekemästä työstä. Se madaltaa kynnystä ottaa yhteyttä ja tehdä yhteistyötä järjestöjen ja seurakuntien kanssa.
- Järjestöt ja seurakunnat tarjoavat matalan kynnyksen kohtaamispaikkatoimintaa, joka toteuttaa perhekeskuksen tavoitteita.
- Yhteistyö mahdollistaa kokemustoimijoiden hyödyntämisen sote-keskuksissa.
- Järjestöjen työntekijöiden on helpompi tulla vierailemaan sote-keskuksissa ja tarjoamaan tietoa asukkaille ja Pohteen työntekijöille.

Järjestöjen jalkautuminen sote-keskuksiin edellyttää sitä, että niiden tarvitsemat tilat ovat niiden maksuttomassa käytössä. Järjestöyhdyshenkilöiden ja sosiaali- ja terveysalan ammattilaisten mielestä tarvetta olisi ainakin kahdenlaisille tiloille:

- Esteetön, kiinteä järjestöpaikka, joka sijaitsee keskeisellä paikalla kuten aulassa:
 - Paikka, johon voi jättää esitteitä asiakkaiden ja työntekijöiden saataville.
 - Tietokone, jolla voi asioida sähköisesti ja opastaa Lähellä.fi-palvelun käytössä.
 - Tila, jossa on mahdollisuus järjestää POPup-tapahtumia kuten teemapäiviä ja -viikkoja.
 - Tila, jonka yhteydessä on mahdollisuus järjestää tarjoilua.
- Huone, jossa vertaisryhmät voivat kokoontua:
 - Huone, jota voi hyödyntää virka-ajan ulkopuolella ja johon pääsee sisälle suoraan ulkoa.
 - Tilavaruuden voi tehdä ajanvarausjärjestelmän kautta.
 - Tila, jossa voi keittää kahvia.
 - Verkko-yhteys, jonka avulla voi osallistua myös etänä.

Pohde tarjoaa hallinnassaan olevia toimitiloja mahdollisuuksien mukaan yleishyödyllisen toiminnan käyttöön maksutta tilojen käyttöohjeiden mukaisesti. Sote- ja perhekeskusten tiloja voi tiedustella käyttöön järjestöyhdyshenkilöiden kautta. Sairaalojen ja sote-keskusten auloissa sijaitsevia OLKA-pisteitä voi varata OLKA Pohjois-Pohjanmaan kautta.

6.3. Asukkaiden ohjaaminen toimintaan ja asiantuntija-apu

Pohde viestii järjestöjen ja seurakuntien yleishyödyllisestä toiminnasta alueen asukkaille muun muassa sisällyttämällä toiminnan Lähellä.fi-palvelun avulla osaksi tapahtumakalenteria ja hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen palvelutarjontaa. Järjestöjen ja seurakuntien yleishyödyllistä toimintaa nostetaan esiin myös Pohteen uutisissa, blogiteksteissä ja sosiaalisessa mediassa ja sote-keskusten ja sairaaloiden info- ja ilmoitustauluilla.

Sosiaali- ja terveysalan ammattilaiset ohjaavat asukkaita yleishyödylliseen toimintaan asiakas- ja palveluohjauksessa ja muussa asiakas- ja potilastyössä.

Sosiaali- ja terveysalan ammattilaiset voivat tarjota järjestöille ja seurakunnille asiantuntija-apua muun muassa jalkautumalla niiden järjestämiin vertaisryhmiin, kerhoihin ja tapahtumiin. Ammattilaiset voivat jakaa tietoa Pohteen palveluista ja kuulla palvelujen käyttäjien kokemuksia palvelujen toimivuudesta ja kehittämistarpeista.

Jos Pohde antaa puoltolausunnon järjestölle tai säätiölle rahoitushakemusta varten, se tekee lausunnossa luvattua yhteistyötä rahoituksen saaneen hankkeen tai toiminnan kanssa.

7. Seuranta ja arviointi

Hyvinvointikertomuksessa arvioidaan valtuustokausittain hyvinvointitavoitteiden mukaista asukkaisiin kohdistuvaa toimintaa. Myös järjestöt ja seurakunnat ovat mukana toiminnan toteuttamisessa ja arvioimisessa.

Lisäksi valtuustokausittain seurataan ja arvioidaan kehitystä seuraavien asioiden suhteen:

- Järjestöjen kohderyhmien hyvinvointi ja tuen tarpeet (Meidän arkemme ja elämämme –kysely)
- Aktiivisesti järjestötoimintaan tms. osallistuvien osuus (Sotkanet)
- Järjestöyhdyshenkilöiden lukumäärä
 - Sosiaali- ja terveystaloudissa
 - Pelastuspalveluissa
 - Pohjois-Pohjanmaan kunnissa (Teaviisari)
- Järjestöavustukset €/asukas
 - Pohjois-Pohjanmaan hyvinvointialueella
 - Muilla yhteistoiminta-alueen hyvinvointialueilla (Lappi, Kainuu, Keski-Pohjanmaa)
 - Pohjois-Pohjanmaan kunnissa (Teaviisari)
- Maksuttomat tilat (toimipaikkojen/kuntien lukumäärä)
 - Sote- ja perhekeskuksissa ja sairaaloissa
 - Pohjois-Pohjanmaan kunnissa (Teaviisari)

Vuosittain seurataan ja arvioidaan kehitystä seuraavien asioiden suhteen:

- Järjestö- ja seurakuntayhteistyön organisointi
 - Yhteistyöryhmän kokousten lukumäärä ja osallistumiskerrat
 - Järjestöfoorumien lukumäärä ja osallistumiskerrat
 - Pohteen ammattilaisille suunnattujen järjestöesittelyjen lukumäärä ja osallistumiskerrat
 - Järjestöverkostoihin kuuluvien toimijoiden lukumäärä, kokousten lukumäärä ja osallistumiskerrat
 - Kuntien yhdistysiltoihin osallistumisten ja niissä tavoitettujen lukumäärä
- Järjestöille ja seurakunnille viestiminen
 - Muiden kuin edellä mainittujen järjestettyjen tilaisuuksien lukumäärä ja osallistumiskerrat
 - Muiden järjestämissä tilaisuuksissa pidetyt puheenvuorot ja niissä tavoitettujen lukumäärä
 - Nettisivuilla julkaistujen ja järjestöverkoston kautta levitettyjen järjestöuutiskirjeiden lukumäärä
- Sote-toimipaikoissa toteutuva yhteistyö
 - Järjestöjen ja seurakuntien työntekijöille pitämät puheenvuorot
 - Järjestöjen ja seurakuntien järjestämät esittelyt ja tapahtumat
- Järjestöavustuksiin liittyvät tiedot
 - Saapuneiden ja avustukseen johtaneiden järjestöavustushakemusten lukumäärä
 - Avustusta hakevien ja saavien toimijoiden lukumäärä
 - Haettujen ja jaettujen järjestöavustusten määrä (euroa)
 - Avustetuilla toimintoilla tavoitettujen asukkaiden lukumäärä
 - Avustetun toiminnan (laadulliset) tulokset
- Järjestöjen tilojen käyttöön liittyvät tiedot (kun sähköinen ajanvarauskalenteri on käytössä)
 - Maksutta käytössä olevien tilojen lukumäärä
 - Tilojen käyttömäärät (tuntia)
 - Tilojen käyttömäärien laskennallinen arvo (euroa)
- Kokemustoimintaan liittyvät tiedot
 - Kokemustoimijoille ja kehittäjäasiakkaille maksettujen palkkioiden määrä (euroa)
 - Kokemustoiminta- ja kehittäjäasiakastuntien määrä (tuntia)
 - Kokemustoimintatilausten ja tilauksissa välitettyjen kokemustoimijoiden lukumäärä

Yhteistyön sisältöä, laatua ja kehittämistarpeita voidaan selvittää järjestöyhteistyöryhmälle, järjestöverkostoille ja järjestöyhdyshenkilöille suunnattujen kyselyjen ja työpajojen ja järjestöfoorumien palautekyselyjen avulla. Järjestöavustusprosessin toimivuutta ja kehittämistarpeita voidaan selvittää avustuksen hakijoille suunnattujen kyselyjen ja kunnille ja järjestöille toteutettavien työpajojen avulla. Ammattilaisten tiedon ja yhteistyön tarpeita voidaan selvittää järjestöesittelyjen palautekyselyjen avulla. Arviointikysymykset johdetaan suunnitelman alussa kuvattujen tavoitteiden pohjalta.

8. Lähteet

- Auvinen, T., Määttä, A., Rantamäki, P. ja Hauta-aho, H. 2021. JÄRJESTÖT JA TULEVAISUUDEN SOSIAALI- JA TERVEYSKESKUS Selvitys sujuvien ja asiakaslähtöisten yhteistyöprosessien rakentamiseksi. SOSTE Suomen sosiaali- ja terveys ry. https://www.soste.fi/wp-content/uploads/2021/04/Ja%CC%88rjesto%CC%88t-ja-tulevaisuuden-sotekeskus_selvitys_2021.pdf (3.3.2023)
- Brax, T. 2018. Selvityshenkilön raportti Järjestöjen rooli maakunta- ja sote-uudistuksessa. SOSIAALI- JA TERVEYSMINISTERIÖN RAPORTTEJA JA MUISTIOITA 26/2018. <http://urn.fi/URN:ISBN:978-952-00-3941-7> (3.3.2023)
- Hallintosäätö. <https://pohde.fi/wp-content/uploads/2023/10/Hallintosaaantomuutokset-voimaan-1.1.2024-1.pdf> (11.4.2024)
- Hallituksen esitys 241/2020. <https://finlex.fi/fi/esitykset/he/2020/20200241> (1.12.2021)
- Hyvinvoinnin teemaverkostot. <https://pohde.fi/tietoa-meista/yhteistyö-ja-kumppanit/hyvinvointityo/verkotot-kokoavat-osajia-yhteen/> (21.2.2023)
- Järjestöyhteistyöryhmä. <https://pohde.fi/tietoa-meista/paatoksenteke/yhteistyoryhmat/-jarjestoyhteistyoryhma-jyry/> (17.5.2024)
- Järjestöystävällinen kunta ja maakunta -toimintamalli Innokylässä. <https://innokyla.fi/fi/toimintamalli/jarjestoystavallinen-kunta-ja-maakunta> (25.4.2023)
- Kehittämisehdotus. <https://pohde.fi/tietoa-meista/kehittaminen-ja-innovaatiot/kehittamisehdotus/> (23.2.2023)
- Kuntaliiton hyvinvoinnin edistämisen käytännöt. <https://www.kuntaliitto.fi/hyvinvoinnin-edistamisen-hyvat-kaytannot> (3.3.2023)
- Laki hyvinvointialueesta 611/2021. <https://finlex.fi/fi/laki/alkup/2021/20210611> (1.12.2021)
- Laki sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä 612/2021. <https://finlex.fi/fi/laki/alkup/2021/20210612> (1.12.2021)
- Lähellä.fi. <https://www.lahella.fi/tietoa-palvelusta> (17.5.2024)
- Osallisuus-, vuorovaikutus- ja yhteistyöohjelma OSUVA 2024–2025. <https://pohde.fi/wp-content/uploads/2023/11/OSUVA-lopullinen.pdf> (11.4.2024)
- Pelastuslaki 379/2011. <https://finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2011/20110379> (1.12.2021)
- Pelastustoimen palvelutasopäätös. <https://pohde.fi/wp-content/uploads/2022/12/Pohjois-Pohjanmaan-hyvinvointialue-pelastustoimen-palvelutasopaatos-2023-hyvaksytty-aluevaltuusto-21.11.2022.pdf> (23.2.2023)
- Pohjois-Pohjanmaan hyvinvointikertomus. https://pohde.fi/wp-content/uploads/2023/08/Pohjois-Pohjanmaan-hyvinvointikertomus_Valtuusto-hyvaksynyt-12.6.2023_Final.pdf (11.4.2024)
- Pohjois-Pohjanmaan kuntien, hyvinvointialueen ja maakuntaliiton strateginen yhteistyösopimus. [https://pohde.fi/wp-content/uploads/2024/03/Pohde-ja-kunnat-strateginen-yhteistyösopimus-osapuolet.pdf](https://pohde.fi/wp-content/uploads/2024/03/Pohde-ja-kunnat-strateginen-yhteistyosopimus-osapuolet.pdf) (11.4.2024)
- Pohjois-Pohjanmaan hyvinvointialueen strategia. <https://pohde.fi/wp-content/uploads/2022/11/Pohjois-Pohjanmaan-hyvinvointialueen-strategia-2023-2030-Versio-4-5-2022.pdf> (23.2.2023)
- Pohjois-Pohjanmaan järjestöneuvottelukunta. <https://www.pohjois-pohjanmaa.fi/pohjois-pohjanmaan-liitto/organisaatio/jarjestoneuvottelukunta/> (2.11.2023)
- Sosiaali- ja terveyspalveluiden järjestämissuunnitelma. <https://pohde.fi/wp-content/uploads/2022/11/pohde-sosiaali-ja-terveyspalveluiden-jarjestamissuunnitelma-aluevaltuuston-hyvaksyma-24-10-2022.pdf> (23.2.2023)
- Talousarvio. <https://pohde.fi/wp-content/uploads/2022/12/Talousarvio-ja-suunnitelma-2023-2025-Aluevaltuuston-paatos-19.12.2022-final.pdf> (27.9.2023)
- Turvallisempien tapahtumien periaatteet THL:ssä. <https://thl.fi/fi/ajankohtaista/tapahtumat/turvallisempien-tapahtumien-periaatteet-thl-ssa> (25.4.2023)
- Valtari, A., Kuusinen, J., Pitkänen, L. ja Latvalahti, J. 2020. Verkkoöpajan tulosityhteenvedo: sidosryhmien näkemyksiä tulevaisuuden sote-keskuksesta. Sosiaali- ja terveysministeriö. https://soteuudistus.fi/documents/16650278/25812098/Tulevaisuuden-sote-keskus_tulosityhteen-veto+12-06-2020+tiivistelm%C3%A4+verkkoon+julkaistavaksi.pdf/e391182d-8c02-7269-944d-

[fdf512f0c4c/Tulevaisuuden+sote-keskus_tulosyhteenvedo+12-06-2020+_tiivistelm%C3%A4+verkkoon+julkaistavaksi.pdf?t=1593447550911](https://www.pohde.fi/fdf512f0c4c/Tulevaisuuden+sote-keskus_tulosyhteenvedo+12-06-2020+_tiivistelm%C3%A4+verkkoon+julkaistavaksi.pdf?t=1593447550911) (3.3.2023)